

ako právo, ktorého hodnota sa zvyšuje a navodzuje spotrebiteľovi dojem, že navyše je aj jednoducho obchodovateľné.

Z dôvodovej správy:

V tomto ustanovení sú upravené niektoré ďalšie povinnosti predávajúceho, podrobnosti o počítaní lehôt a zákaz prezentovať produkty podľa zákona ako investíciu.

Judikatúra:

- Pozri judikatúru k § 4 ZoSCR.

§ 6

Odstúpenie od zmluvy

(1) Spotrebiteľ je oprávnený bez uvedenia dôvodu odstúpiť od zmluvy podľa § 4 ods. 1 až 4 do 14 kalendárnych dní. Lehota na odstúpenie od zmluvy podľa § 4 ods. 1 až 4 sa počíta odo dňa uzavretia zmluvy alebo zmluvy o budúcej zmluve.⁶⁾ Ak je zmluva alebo zmluva o budúcej zmluve spotrebiteľovi odovzdaná neskôr ako v deň jej uzavretia, lehota na odstúpenie od zmluvy sa počíta odo dňa jej doručenia spotrebiteľovi alebo odo dňa jej osobného prevzatia spotrebiteľom.

(2) Ak je spotrebiteľovi súčasne so zmluvou o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení ponúknutá aj zmluva o účasti vo výmennom systéme, lehota na odstúpenie od oboch zmlúv uplynie dňom uplynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení.

(3) Ak predávajúci nespĺnil svoju povinnosť podľa § 4 ods. 8, lehota na odstúpenie od zmluvy podľa § 4 ods. 1 až 4 je jeden rok a 14 kalendárnych dní. Ak predávajúci splní svoju povinnosť podľa § 4 ods. 8 do jedného roka odo dňa, od ktorého sa počíta lehota na odstúpenie od zmluvy podľa odseku 1, lehota na odstúpenie od zmluvy podľa § 4 ods. 1 až 4 začína plynúť dňom doručenia vyplneného formulára na odstúpenie od zmluvy podľa prílohy č. 5 alebo odo dňa jeho osobného prevzatia spotrebiteľom.

(4) Ak predávajúci nespĺnil povinnosť podľa § 3 ods. 1 vrátane odovzdania príslušného vyplneného informačného formulára podľa § 3 ods. 2, lehota na odstúpenie od zmluvy podľa § 4 ods. 1 až 4 je tri mesiace a 14 kalendárnych dní. Ak predávajúci splní túto povinnosť do troch mesiacov odo dňa, od ktorého sa počíta lehota na odstúpenie od zmluvy podľa odseku 1, lehota na odstúpenie od zmluvy podľa § 4 ods. 1 až 4 začína plynúť

dňom doručenia príslušného vyplneného informačného formulára spotrebiteľovi alebo odo dňa jeho osobného prevzatia spotrebiteľom.

(5) Spotrebiteľ si môže uplatniť právo na odstúpenie od zmluvy podľa § 4 ods. 1 až 4 u predávajúceho písomne alebo na inom trvanlivom nosiči, pričom môže použiť formulár na odstúpenie od zmluvy, ktorý mu odovzdal predávajúci podľa § 4 ods. 8. Lehota na odstúpenie od zmluvy sa považuje za zachovanú, ak oznámenie o odstúpení od zmluvy podľa § 4 ods. 1 až 4 bolo odoslané predávajúcemu najneskôr v posledný deň lehoty.

(6) Odstúpením spotrebiteľa od zmluvy podľa § 4 ods. 1 až 4 predávajúci nemá nárok na úhradu akýchkoľvek nákladov spojených s plnením zmluvy, ktoré bolo alebo podľa zmluvy malo byť spotrebiteľovi poskytnuté pred odstúpením od zmluvy.

(7) Ak spotrebiteľ odstúpi od zmluvy o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení alebo od zmluvy o poskytovaní dlhodobých rekreačných služieb, zrušuje sa od začiatku aj každá zmluva, na základe ktorej nadobudne spotrebiteľ služby súvisiace s predmetom zmluvy o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení alebo zmluvy o dlhodobom poskytovaní rekreačných služieb, ktoré poskytuje predávajúci alebo tretia strana na základe dohody s predávajúcim; to isté platí aj pre zmluvu o účasti vo výmennom systéme, ktorá sa viaže na zmluvu o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení alebo na zmluvu o poskytovaní dlhodobých rekreačných služieb. Pre nároky predávajúceho platí ustanovenie odseku 6 rovnako.

⁶⁾ § 50a Občianskeho zákonníka.

Súvisiace ustanovenia ZoSCR:

§ 1, § 3, § 4, § 5, § 9, § 9a

Súvisiace vnútroštátne predpisy:

OZ; ZoOS; ZoŠK; ZoMSP; CSP

Súvisiace medzinárodné právne predpisy a európske právne predpisy:

čl. 4, čl. 12, čl. 114 a čl. 169 ZFEÚ; Charta základných práv EÚ; Nariadenie Rady (EHS, EURATOM) č. 1182/71 z 3. júna 1971, ktorým sa ustanovujú pravidlá pre lehoty, dátumy a termíny; Nariadenie Rím I; nariadenie č. 44/2001; Smernica; Smernica 2009/22/ES; smernica o nekalých podmienkach v zmluvách; smernica o nekalých obchodných praktikách

K § 6

Právo na odstúpenie od zmluvy v zákonnej lehote a bez uvedenia dôvodu tvorí tradičný a jeden z najvýznamnejších pilierov ochrany práv spotrebiteľa v zmluvnom práve garantovanom európskym právom. Takto koncipované odstúpenie od zmluvy je upravené napríklad aj v nástrojoch regulujúcich spotrebiteľské úvery a uzavieranie zmluvy na diaľku a mimo prevádzkových priestorov, pričom je potrebné oceniť, že európsky normotvorca predmetné právo štandardne inkorporuje do jednotlivých a najmä novopripravovaných nástrojov práva Európskej únie na úseku ochrany práv spotrebiteľa. Primárnym účelom práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy v zákonnej lehote je možnosť spotrebiteľa v adekvátnej lehote premyslieť si kontrakt a jeho následky a v prípade zmeny rozhodnutia o jeho uzavretí tento s účinkami *ex tunc* aj zrušiť. Smernica uvedený účel vyjadruje v bode 11 recitálu nasledujúco: „*Aby spotrebiteľia mali možnosť v plnej miere pochopiť svoje práva a povinnosti podľa zmluvy, mala by im byť poskytnutá lehota, počas ktorej budú môcť od zmluvy odstúpiť bez uvedenia dôvodu odstúpenia a bez znášania akýchkoľvek nákladov.*“

Pokiaľ ide o dĺžku lehoty na odstúpenie od zmluvy, lehota ustanovená v Smernici 94/47/ES sa z dôvodu krátkosti neosvedčila, a preto došlo v Smernici k jej predĺženiu na 14 kalendárnych dní. Recitál Smernice v tejto súvislosti uvádza, že dôvodom predĺženia lehoty je dosiahnutie vyššej úrovne ochrany spotrebiteľa a väčšej istoty pre spotrebiteľov a predávajúcich.

K ods. 1

Ustanovenie odseku 1 je všeobecnou (*lex generalis* normou) transpozíciou čl. 6 ods. 1 a 2 Smernice a zakotvuje východiskové pravidlo pre uplatnenie inštitútu odstúpenia od zmluvy, ktoré je vecne viazané na zmluvu o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení, zmluvu o poskytovaní dlhodobých rekreačných služieb, zmluvu o účasti vo výmennom systéme a zmluvu o sprostredkovaní ďalšieho predaja, t. j. na všetky kategórie zmlúv vymedzené v § 4 ZoSCR. Ustanovenie zvyrazňuje, že spotrebiteľ je od týchto zmlúv oprávnený odstúpiť bez uvedenia akéhokolvek dôvodu, t. j. výhradne na základe písomného oznámenia (úkonu).

Pre uplatnenie práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy je významná zákonná lehota 14 kalendárnych dní, ktorá sa v súlade s bodom 13 recitálu Smernice počíta podľa ustanovení nariadenia Rady (EHS, EURATOM) č. 1182/71 z 3. júna 1971, ktorým sa ustanovujú pravidlá pre lehoty, dátumy a termíny (ďalej aj „nariadenie č. 1182/71“). Nariadenie č. 1182/71 pre

plynutie lehoty na uplatnenie práva ustanovuje tri významné pravidlá platné aj v slovenskom právnom poriadku, ktorými sú:

- pojem „pracovné dni“ znamená všetky ostatné dni ako dni pracovného pokoja, nedele a soboty (čl. 2 ods. 2 nariadenia č. 1182/71),
- ak sa lehota vyjadrená v dňoch, týždňoch, mesiacoch alebo rokoch počíta od momentu, v ktorom dôjde k určitej udalosti alebo sa uskutoční určité opatrenie, má sa za to, že deň, počas ktorého k tejto udalosti dôjde alebo sa toto opatrenie uskutoční, nespadá do danej lehoty (čl. 3 ods. 1 nariadenia č. 1182/71),
- ak je posledný deň lehoty, vyjadrenej inak ako v hodinách, dňom pracovného pokoja, nedeľou alebo sobotou, lehota končí uplynutím poslednej hodiny nasledujúceho pracovného dňa (čl. 3 ods. 4 nariadenia č. 1182/71).

Okamih začatia plynutia lehoty je ustálený na moment uzavretia zmluvy podľa § 4 ZoSCR alebo na moment uzavretia zmluvy o budúcej zmluve podľa § 50a OZ. Smernica predmetný, v poradí druhý uvedený moment vymedzila ako uzavretie „akejkoľvek záväznej predbežnej zmluvy“. Z vecného hľadiska je nepochybné, že aj zmluva o budúcej zmluve musí byť zmluvou o budúcej zmluve podľa § 4 ZoSCR, t. j. táto by mala obsahovať povinné náležitosti niektorej z uvedených zmlúv podľa § 4 ods. 6 ZoSCR. Vzhľadom na konštrukciu dikcie § 4 ods. 6 a § 3 ods. 1 ZoSCR sa uzavretie zmluvy o budúcej zmluve javí ako málo pravdepodobné a predovšetkým nepraktické, keďže môže vyvolať nadbytočné otázky o platnosti zmluvy o budúcej zmluve v prípade, že by jej plnenie bolo časom medzi zmluvnými stranami sporné.

V súlade s čl. 6 ods. 2 písm. b) Smernice ustanovenie odseku 1 vymedzilo alternatívne aj druhý moment začatia plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy, a to odo dňa doručenia zmluvy podľa § 4 ZoSCR alebo zmluvy o budúcej zmluve spotrebiteľovi, alebo odo dňa osobného prevzatia zmluvy spotrebiteľom, no iba v tom prípade, ak tento moment nastal neskôr, t. j. ak spotrebiteľ niektorú z uvedených zmlúv neobdržal priamo pri jej uzavieraní, napríklad v prípade zasielania zmluvy v listinnej podobe poštou. Predmetná formulácia vzišla z pripomienok prezidenta SR v súvislosti s vrátením zákona Národnej rade SR, pričom pri jeho opätovnom prerokovaní bola s dôrazom na spresnenie pojmu „odovzdania“ spotrebiteľovi navrhnutá výbormi Národnej rady SR.

K ods. 2

Ustanovenie odseku 2 je osobitnou normou, ktorá transponuje čl. 6 ods. 5 Smernice a týka sa prípadu, keď spotrebiteľ súčasne uzavrie zmluvu o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení a aj zmluvu o účasti vo výmennom systéme. V tomto prípade je pre plynutie lehoty na

odstúpenie od zmluvy rozhodujúce plynutie lehoty na odstúpenie od zmluvy o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení. Uvedené pravidlo vychádza z aplikačnej a výkladovej logiky postavenia a vzťahov zmluvy o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení ako zmluvy hlavnej a zmluvy o účasti vo výmennom systéme ako zmluvy vedľajšej, pridruženej, ktorej by chýbal akýkoľvek hospodársky význam a zmysel v prípade neexistencie zmluvy o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení [arg. § 2 písm. a) a § 4 ods. 1 a 3 ZoSCR]. Túto úvahu potvrdzuje aj ustanovenie § 6 ods. 7 ZoSCR, z ktorého navyše vyplýva, že v prípade súčasného uzavretia zmluvy o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení a zmluvy o účasti vo výmennom systéme postačí písomne odstúpiť od zmluvy hlavnej, t. j. od zmluvy o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení, pričom odstúpením od tejto zmluvy sa pridružená zmluva zrušuje *ex lege*.

V súvislosti s výkladom odseku 2 iba pripomínáme, že obe zmluvy musia byť spotrebiteľovi nielen súčasne ponúknuté, ale musia byť spotrebiteľom súčasne aj uzavreté, čo *expressis verbis* z dikcie odseku 2 nevyplýva, no logickým výkladom je možné dospieť iba k tomuto záveru.

Pokiaľ ide o výkladový vzťah odseku 1 a 2, je nepochybné, že odsek 2 nevylučuje uplatnenie odseku 1 z dôvodu, že s týmto sa vecne neprekrýva, a teda použiteľnosť oboch alternatívnych pravidiel plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy a lehoty na odstúpenie od zmluvy je plne použiteľné.

K ods. 3 a 4

Ustanovenia odsekov 3 a 4 sú transpozíciou čl. 6 ods. 3 písm. a) a b) Smernice a osobitnými ustanoveniami k odseku 1 v rovine ustanovenia dĺžky lehoty na odstúpenie od zmluvy podľa § 4 ZoSCR. Z účelu a cieľa sledovaného Smernicou vyplýva, že spotrebiteľia by mali disponovať účinnými prostriedkami nápravy v prípade, že predávajúci nedodržiavajú ustanovenia týkajúce sa predzmluvných informácií alebo zmluvy, najmä ustanovení, podľa ktorých by zmluva mala obsahovať všetky požadované informácie a spotrebiteľ by mal v čase uzavretia zmluvy dostať jej kópiu. Pokiaľ predávajúci tieto informácie neposkytli, spotrebiteľia by mali mať možnosť okrem prostriedkov nápravy uvedených vo vnútroštátnych právnych predpisoch využiť aj predĺženú lehotu na odstúpenie od zmluvy. Uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy by malo byť počas tejto predĺženej lehoty naďalej bezplatné a nepodmienené bez ohľadu na to, aké služby už spotrebiteľia mohli využiť. Uplynutie lehoty na odstúpenie od zmluvy pritom nebráni spotrebiteľom v tom, aby využili prostriedky nápravy v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi týkajúcimi sa nedodržania požiadaviek na poskytovanie informácií.

Odsek 3 ustanovuje prolongáciu lehoty na odstúpenie od zmluvy vo väzbe na porušenie zákonnej povinnosti predávajúceho ustanovenej v § 4 ods. 8 ZoSCR. Podľa predmetného ustanovenia neoddeliteľnou súčasťou zmluvy podľa § 4 ods. 1 až 4 ZoSCR je formulár na odstúpenie od zmluvy podľa prílohy č. 5, ktorý je predávajúci povinný vyplniť a odovzdať spotrebiteľovi. V prípade, keď predávajúci nevyplní a súčasne neodovzdá formulár na odstúpenie od zmluvy podľa § 4 ZoSCR spotrebiteľovi, založí tak predĺženie lehoty na odstúpenie od zmluvy, ktorá je týmto 1 rok a 14 kalendárnych dní. Pre plynutie predmetnej lehoty a okamih začatia jej plynutia platia ustanovenia odsekov 1 a 2. Ustanovenie odseku 3 v jeho účinkoch predĺženia lehoty na odstúpenie od zmluvy nepôsobí absolútne, keďže pripúšťa aj prípad, keď predávajúci dodatočne splní svoju povinnosť podľa § 4 ods. 8 ZoSCR do 1 roka odo dňa, od ktorého začala podľa odseku 1 plynúť lehota na odstúpenie od zmluvy. V tomto prípade ďalej nebude plynúť predĺžená lehota na odstúpenie od zmluvy, ale jej plynutie sa prerušuje a začína plynúť nová, no už štandardná lehota na odstúpenie od zmluvy podľa § 4 ods. 1 až 4 ZoSCR, ktorá plynie dňom doručenia vyplneného formulára na odstúpenie od zmluvy podľa prílohy č. 5 ZoSCR alebo odo dňa jeho osobného prevzatia spotrebiteľom. Ide o transpozíciu čl. 6 ods. 4 Smernice.

Obdobná normatívna logika je ustanovená aj v odseku 4, v ktorom je prolongácia lehoty na odstúpenie od zmluvy podľa § 4 ods. 1 až 4 ZoSCR viazaná na nesplnenie povinnosti predávajúceho podľa § 3 ods. 1 ZoSCR, t. j. povinnosti:

1. v dostatočnom časovom predstihu pred uzavretím zmluvy bezodplatne, jasne a zrozumiteľne poskytnúť spotrebiteľovi určité a pravdivé informácie prostredníctvom vyplneného informačného formulára
 - uvedeného v prílohe č. 1, ak ide o zmluvu o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení,
 - uvedeného v prílohe č. 2, ak ide o zmluvu o poskytovaní dlhodobých rekreačných služieb,
 - uvedeného v prílohe č. 3, ak ide o zmluvu o sprostredkovaní ďalšieho predaja,
 - uvedeného v prílohe č. 4, ak ide o zmluvu o účasti vo výmennom systéme, a
2. poskytnúť vyplnený informačný formulár písomne alebo na inom trvanlivom nosiči, ktorý je pre spotrebiteľa ľahko dostupný.

V prípade, že predávajúci poruší čo i len jednu z uvedených zákonných povinností, *ex lege* sa lehota na odstúpenie od zmluvy podľa § 4 ods. 1 až 4 ZoSCR prolonguje na 3 mesiace a 14 kalendárnych dní. Pre plynutie predmetnej lehoty

a okamih začatia jej plynutia platia ustanovenia odsekov 1 a 2. Ustanovenie odseku 4 v jeho účinkoch predĺženia lehoty na odstúpenie od zmluvy rovnako ako ustanovenie odseku 3 nepôsobí absolútne, keďže pripúšťa aj prípad, keď predávajúci dodatočne splní svoje povinnosti podľa § 3 ods. 1 a 2 ZoSCR do 3 mesiacov odo dňa, od ktorého začala podľa odseku 1 plynúť lehota na odstúpenie od zmluvy. V tomto prípade ďalej nebude plynúť predĺžená lehota na odstúpenie od zmluvy, ale jej plynutie sa prerušuje a začína plynúť nová, no už štandardná lehota na odstúpenie od zmluvy podľa § 4 ods. 1 až 4 ZoSCR, ktorá plynie dňom doručenia príslušného vyplneného informačného formulára podľa príloh 1 až 4 ZoSCR spotrebiteľovi alebo odo dňa jeho osobného prevzatia spotrebiteľom. Ide o transpozíciu čl. 6 ods. 4 Smernice.

K ods. 5

Ustanovenie odseku 5 upravuje spôsob a formu uplatnenia práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy, ktoré je jednostranným právnym úkonom adresovaným predávajúcemu a ktorý zároveň spotrebiteľ musí urobiť písomne (v listinnej alebo elektronickej podobe, prostriedkami ekvivalentnými vlastnoručnému podpisu – kvalifikovaný elektronický podpis) alebo na inom trvanlivom nosiči ako prostriedku, ktorý umožňuje uloženie informácií spôsobom dostupným na používanie v budúcnosti na časové obdobie zodpovedajúce účelom informácií a ktorý umožňuje presné reprodukovanie uložených informácií.

Ustanovenie odseku 1 okrem písomnej formy nešpecifikuje ďalšie obsahové alebo formálne náležitosti odstúpenia od zmluvy, no ustanovuje realizovať právo spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy na formulári na odstúpenie od zmluvy, ktorý spotrebiteľ obdržal od predávajúceho podľa § 4 ods. 8 ZoSCR. Z uvedeného implicitne vyplýva, že ak spotrebiteľ svoje právo na použitie formulára podľa prílohy č. 5 ZoSCR nevyužije, je povinný v osobitne pripravenom a uplatnenom písomnom odstúpení od zmluvy uviesť tie náležitosti, ktoré obsahuje formulár podľa prílohy č. 5 ZoSCR, keďže povaha právneho úkonu vyžaduje, aby tento bol jasný, určitý a zrozumiteľný a smeroval proti jednoznačne označenému právnemu úkonu, od ktorého má spotrebiteľ záujem odstúpiť. Namiesto písomnej formy odstúpenia od zmluvy je spotrebiteľ oprávnený svoje právo realizovať aj na inom trvanlivom nosiči, ktorý umožňuje uloženie informácií spôsobom dostupným na používanie v budúcnosti na časové obdobie zodpovedajúce účelom informácií a ktorý umožňuje presné reprodukovanie uložených informácií. V tomto prípade však musí byť právny úkon opatrený podpisom korešpondujúcim vlastnoručnému podpisu.

V podrobnostiach k výkladu pojmu „trvanlivý nosič“ odkazujeme na komplexný komentár § 2 ZoSCR.

Druhá veta odseku 5 bola do 1. mája 2014 v nasledujúcom znení: *„Lehota na odstúpenie od zmluvy podľa § 4 ods. 1 až 4 je zachovaná, ak spotrebiteľ odovzdá odstúpenie od zmluvy podľa prvej vety na poštovú prepravu v posledný deň lehoty.“* Článkom XI, bodom 3 zákona č. 102/2014 Z. z. novelizujúcim ZoSCR došlo s účinnosťou od 1. mája 2014 k ustanoveniu nového znenia dikcie druhej vety. Predmetnú zmenu zákonodarca zdôvodnil iba všeobecným konštatovaním, že sa zabezpečuje plná transpozícia Smernice. Možno sa domnievať, že tak, ako aj v prípade ďalších zmien vykonaných zákonom č. 102/2014 Z. z. vo vzťahu k ZoSCR, ide o reakciu na výhrady Európskej komisie k úplnosti transpozície Smernice. Nová dikcia na rozdiel od skoršej dikcie zabezpečuje ochranu práv spotrebiteľa v otázke včasného odstúpenia od zmluvy podľa § 4 ods. 1 až 4 ZoSCR dôslednejšie a účinnejšie, keďže formulovanie dikcie v nadväznosti na odovzdanie odstúpenia od zmluvy na poštovú prepravu nerešpektovalo všetky Smernicou predpokladané možnosti a spôsoby výkonu práva na odstúpenie od zmluvy. Ako sporné sa až do 30. apríla 2014 potom mohlo javiť realizovanie výkonu práva spotrebiteľa v posledný deň lehoty na trvanlivom nosiči alebo iným spôsobom komunikácie zabezpečujúcej prenos informácií alebo písomností. V týchto prípadoch je však potrebné mať lehotu na odstúpenie od zmluvy za zachovanú, ak spotrebiteľ zo svojej dispozície „vypravil“ trvanlivý nosič adresovaný predávajúcemu alebo odstúpenie od zmluvy odoslal prostriedkami elektronickej komunikácie, alebo prostredníctvom inej dopravnej služby predávajúcemu. Podľa znenia *de lege lata* postačí, ak spotrebiteľ v posledný deň štandardnej lehoty alebo predĺženej lehoty na odstúpenie od zmluvy podľa § 4 ods. 1 až 4 ZoSCR oznámenie o tomto odstúpení od zmluvy odošle predávajúcemu, a teda prostredníctvom tretej osoby a ňou poskytovanej elektronickej alebo inej služby odovzdá zo svojej dispozície adresujúc toto oznámenie subjektu, ktorý je predávajúcim podľa zmluvy. Z praktického hľadiska je vhodné, aby si spotrebiteľ v dispozícii zachoval potvrdenie o odoslaní odstúpenia od zmluvy, z ktorého bude zrejmy dátum odoslania odstúpenia od zmluvy, adresát odstúpenia od zmluvy a predmet odosielanej písomnosti alebo inej formy dokumentu, prípadne súboru, ktorý sa zachytáva na trvanlivom nosiči informácií, a to pre prípad potreby preukázania včasného odstúpenia od zmluvy.

K ods. 6

Ustanovenie odseku 6 je transpozíciou čl. 8 ods. 2 Smernice a zakotvuje právne účinky odstúpenia od zmluvy. Podľa čl. 8 ods. 2 Smernice: „2. Ak

spotrebiteľ uplatní právo na odstúpenie, neznáša žiadne náklady, ani nie je zodpovedný za žiadnu hodnotu zodpovedajúcu službe, ktorá mu bola poskytnutá pred odstúpením od zmluvy.“ Ustanovenie nadväzuje na predchádzajúce ustanovenie odseku 1, podľa ktorého: „Uplatnením práva na odstúpenie zo strany spotrebiteľa zaniká záväzok zmluvných strán plniť zmluvu.“

Transpozícia ustanovenia čl. 8 ods. 1 Smernice je zabezpečená ustanoveniami § 48 a § 457 OZ, z ktorých vyplýva zánik záväzku spotrebiteľa plniť spotrebiteľskú zmluvu. Na rozdiel od uvedeného právneho režimu, zákonodarcu musel ustanovenie čl. 8 ods. 1 Smernice prevziať do ZoSCR, keďže iba tak bolo možné bez akýchkoľvek pochybností zabezpečiť, aby spotrebiteľ ponímal aj ochranu pred akýmikoľvek nákladmi spojenými s plnením zmluvy, ktoré bolo alebo malo byť spotrebiteľovi poskytnuté pred odstúpením od zmluvy. Uvedená norma neguje nárok predávajúceho na akékoľvek náklady spojené s plnením zmluvy pred odstúpením od zmluvy. Predmetná norma *de facto* neguje pravidlá o bezdôvodnom obohatení, keďže spotrebiteľ nemusí hradiť náklady ani za služby alebo iné plnenia, ktoré pred odstúpením od zmluvy oprávnenne požíval. V tomto zmysle sa norma na prvý pohľad javí ako osobitná sankcia postihujúca nároky predávajúceho, na ktoré by bez jej existencie mal inak nárok a tieto by mohol započítať oproti plneniam, ktoré musí potenciálne ako bezdôvodné obohatenie vrátiť spotrebiteľovi po zrušení zmluvy *ex tunc*. V skutočnosti však predmetné pravidlo esenciálne nadväzuje na právnu úpravu ustanovenia § 7 ZoSCR (čl. 9 Smernice) obsahujúcu zákaz predbežných platieb, podľa ktorého pred uplynutím lehoty na odstúpenie od zmluvy podľa § 4 ods. 1 až 4 nesmie predávajúci alebo tretia osoba na základe zmluvy o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení, zmluvy o poskytovaní dlhodobých rekreačných služieb alebo zmluvy o účasti na výmennom systéme od spotrebiteľa požadovať poskytnutie plnenia, ktorým je najmä platba vopred, odplata dohodnutá v zmluve, poskytovanie zábezpeky, vinkulácia peňažných prostriedkov na účtoch v banke alebo v pobočke zahraničnej banky, výslovné uznanie dlhu alebo akákoľvek iná protihodnota pre predávajúceho alebo tretiu osobu. Z uvedeného vyplýva, že predávajúci má priority sám zákaz prijímať akékoľvek predbežné plnenie, čo jednak zabezpečuje predchádzanie protiprávnemu stavu, a jednak motivuje predávajúceho splniť svoje zákonné povinnosti vo vzťahu k informovaniu o práve spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy a k včasnému poskytnutiu formulára pre uľahčenie práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy. Niet však pochyb o tom, že norma ustanovená v odseku 6 má za cieľ zabrániť odradeniu spotrebiteľa od využitia práva na odstúpenie od zmluvy v dôsledku hrozby nákladov, ktoré by mu mohol predávajúci následne vyúčtovať, a to aj ako náhradu škody alebo ušlý

zisk spojený so službami, ktoré mu mohol poskytnúť a v dôsledku odstúpenia od zmluvy neposkytol.

Možno zhrnúť, že z účelu normy Smernice je zřejmé, že spotrebiteľ nesmie byť vystavený žiadnym nákladom spojeným s plnením zmluvy, ktoré bolo alebo malo byť spotrebiteľovi poskytnuté pred odstúpením od zmluvy. Nákladmi v materiálnom zmysle rozumieme akékoľvek a akokoľvek nazvané plnenie, ktoré bude predávajúci uplatňovať voči spotrebiteľovi v čase po odstúpení od zmluvy, t. j. v čase po tom, ako sa do sféry predávajúceho dostane oznámenie spotrebiteľa o odstúpení zmluvy a dôjde k jej právne relevantnému zrušeniu. Právnym dôvodom uplatňovania nákladov pritom bude samotná zmluva a dôvodnosť nákladov môže predávajúci odvodzovať od plnenia poskytovaného na základe zmluvy pred jej zrušením formou odstúpenia od zmluvy. Za pozitívne možno považovať vymedzenie týchto plnení spôsobom, že boli alebo mali (potenciálne) byť poskytnuté spotrebiteľovi za trvania zmluvy, čo rozširuje aj okruh plnení, na ktoré nemá predávajúci nárok.

Z hľadiska civilistického vymedzenia formulácia „nemá nárok na úhradu“ zbavuje predávajúceho súdnej ochrany ním tvrdených domnelých práv na plnenie a z hľadiska prípadnej úhrady takýchto plnení spotrebiteľom zakladá plnenie bez právneho dôvodu, a teda bezdôvodné obohatenie.

Na rozdiel od občianskoprávnej zodpovednosti ako nedostatočnú musíme hodnotiť právnu úpravu administratívnej zodpovednosti, keďže dikcii § 9 ZoSCR chýba sankcionovanie predávajúceho za porušenie niektorej z povinností ustanovenej v § 6 ZoSCR. Je preto otázne, či v tomto ohľade zákonodarca splnil povinnosti, ktoré mu uložila Smernica požadujúca účinné sankcie pre prípad porušovania práv spotrebiteľov. *De lege ferenda* sa ako potrebné javí na túto skutočnosť reagovať a v dikcii § 9 sankcionovať aj porušenie povinností ustanovených v § 6 ods. 6 ZoSCR, prípadne aj nerešpektovanie práva na odstúpenie od zmluvy predávajúcim. V podrobnostiach odkazujeme na výklad k § 9 ZoSCR.

K ods. 7

Ustanovenie odseku 7 upravuje vzájomné závislé zmluvy, resp. trvanie hlavnej a pridruženej (vedľajšej) spotrebiteľskej zmluvy. Odsek 7 transponuje čl. 11 ods. 1 Smernice a ustanovuje, že ak spotrebiteľ odstúpi od zmluvy o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení alebo od zmluvy o poskytovaní dlhodobých rekreačných služieb, zrušuje sa od začiatku aj každá zmluva, na základe ktorej nadobudne spotrebiteľ služby súvisiace s predmetom zmluvy o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení alebo zmluvy

o dlhodobom poskytovaní rekreačných služieb, ktoré poskytuje predávajúci alebo tretia strana na základe dohody s predávajúcim.

S poukazom na uvedené pravidlo je zrejme, že cieľom zákonodarca bolo ustanoviť extenziu právnych účinkov odstúpenia od zmluvy o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení alebo od zmluvy o poskytovaní dlhodobých rekreačných služieb ako tzv. hlavných zmlúv aj na zmluvy, ktoré reálne dopadajú na existujúci právny vzťah založený hlavnými zmluvami, hoci ich kontrahoval predávajúci s tretími osobami. V praxi pôjde o rôzne doplnkové služby, resp. služby, ktoré nemohol zabezpečiť sám predávajúci, a preto ich poskytoval prostredníctvom tretích osôb na základe osobitných zmlúv, no tieto za každých okolností slúžili k naplneniu predmetu zmluvy o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení alebo zmluvy o poskytovaní dlhodobých rekreačných služieb.

Právny režim zrušenia vzájomne závislých zmlúv zákonodarca v záujme vykonateľnosti § 6 ods. 2 ZoSCR rozšíril aj na prípady zmlúv o účasti vo výmennom systéme, ktoré sa viažu na zmluvu o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení. Zo zákona sa zruší zmluva o účasti vo výmennom systéme aj vtedy, ak spotrebiteľ odstúpi od zmluvy o poskytovaní dlhodobých rekreačných služieb, keďže aj v tomto prípade je zmluva o účasti vo výmennom systéme iba pridruženou, vedľajšou zmluvou.

Pokiaľ ide o nároky predávajúceho v súvislosti so zrušením pridružených zmlúv, použije sa právny režim odseku 6, podľa ktorého predávajúci nemá nárok na úhradu akýchkoľvek nákladov spojených s plnením zmluvy, ktoré bolo alebo podľa zmluvy malo byť spotrebiteľovi poskytnuté pred odstúpením od zmluvy. Uvedený právny režim nevyplýva na právne vzťahy medzi predávajúcim a tretími osobami, ktoré sú obchodnými záväzkovými vzťahmi, no vo vzťahu k spotrebiteľovi poskytuje ochranu pred všetkými nárokmi, ktoré by voči nemu titulom už zrušených zmlúv uplatňoval predávajúci ako jeho veriteľ v záväzkovom vzťahu.

Z dôvodovej správy:

K § 6 – Odstúpenie od zmluvy

Ustanovenie § 6 upravuje právo spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy. Všeobecne má spotrebiteľ právo od zmluvy o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení, zmluvy o poskytovaní dlhodobých rekreačných služieb, zmluvy o sprostredkovaní ďalšieho predaja a od zmluvy o účasti vo výmennom systéme odstúpiť do 14 dní od jej uzavretia za predpokladu, že predávajúci splní svoje informačné povinnosti riadne a včas. V prípade, ak si predávajúci tieto povinnosti nesplní, lehota na odstúpenie sa predlžuje. Upravuje aj spôsob,

akým môže spotrebiteľ od zmluvy odstúpiť. V § 6 ods. 6 a 7 sú definované následky odstúpenia od zmluvy.

Novelizácia vykonaná zákonom č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov

K čl. XI, bodu 3 (§ 6 ods. 5 ZoSCR)

K bodom 3 a 4

Zabezpečuje sa plná transpozícia Smernice.

Judikatúra:

■ **Rozsudok Súdneho dvora z 10. apríla 2008 vo veci C-412/06, Annelore Hamilton proti Volksbank Filder eG:** Smernica 85/577 sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny zákonodarca je oprávnený ustanoviť, že právo na odstúpenie od zmluvy zakotvené v čl. 5 ods. 1 tejto smernice môže byť v prípade, že spotrebiteľovi bola poskytnutá chybná informácia týkajúca sa uplatnenia tohto práva, uplatnené najneskôr do jedného mesiaca od úplného poskytnutia zmluvných plnení vyplývajúcich z dlhodobej úverovej zmluvy oboma zmluvnými stranami.

■ **Rozsudok Súdneho dvora z 25. októbra 2005 vo veci C-350/03, Elisabeth Schulte, Wolfgang Schulte proti Deutsche Bausparkasse Badenia AG:**

1. Článok 3 ods. 2 písm. a) Smernice 85/577 sa má vykladať tak, že z pôsobnosti tejto smernice sú zmluvy o predaji nehnuteľného majetku vylúčené, aj keď sú súčasťou peňažného investovania, ktorého financovanie je zabezpečené úverom a pri ktorom sa zmluvné rokovanie, tak pre zmluvu o predaji nehnuteľného majetku, ako aj pre zmluvu o pôžičke, ktorá slúžila výlučne na financovanie, uskutočnilo v rámci podomového predaja.
2. Smernici 85/577 neodporujú vnútroštátne predpisy, ktoré ustanovujú ako jediný následok odstúpenia od zmluvy o pôžičke jej zrušenie, a to aj vtedy, ak ide o peňažné investovanie, na ktoré by sa nepriznala pôžička, ak by nedošlo ku kúpe nehnuteľnosti.
3. Smernici 85/577 neodporuje to, aby:
 - spotrebiteľ, ktorý v súlade so smernicou využil svoje právo na odstúpenie od zmluvy, musel splatiť sumu pôžičky veriteľovi, aj keď podľa programu vypracovaného pre peňažnú investíciu pôžička slúži výhradne na financovanie nadobudnutia nehnuteľného majetku a je vyplatená priamo predávajúcemu tohto nehnuteľného majetku,
 - sa vyžadovalo okamžité splatenie sumy pôžičky,
 - vnútroštátna právna úprava ustanovovala povinnosť pre spotrebiteľa, v prípade odstúpenia od zmluvy o hypotekárnom úvere, nielen splatiť prijaté sumy na základe tejto zmluvy, ale navyše zaplatiť veriteľovi úroky uplatňované na trhu.